

بررسی اجزای معماری مساجد ایرانی

علی دشتی شفیعی^{۱*}، الناز باقری، رزگار سلیمی^۳

۱- دکترای معماری، دانشگاه ونیز - ایتالیا ۱۳۵۵ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه شمال آمل

آدرس: تهران، تهران، قیطریه

Ali_shafii_7@yahoo.com

۲- کارشناس معماری، دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه ۱۳۸۹

Vnitedstates 864. N. sierra bonita aveca.

Elnaz_bagheri@gmail.com

۳- دانشجوی کارشناسی ناپیوسته معماری دانشگاه شمال آمل

آدرس: سقز، کردستان، شهرک کردستان

rezgarsalimi@yahoo.com

چکیده

مسجد به عنوان عبادتگاه مسلمانان در طول اعصار از تحول و پویایی خاصی در کالبد و محتوی برخوردار است. این امر از طرفی ریشه در حس پرستش موجود در فطرت آدمی داشته، از جنبه دیگر حس زیبایی دوستی را با خود همراه کرده است. بررسی روند تحول یک معماری بدون بررسی تحول اجزا یا عناصر آن امکان پذیر نیست هر اثر معماری قابلیت تقسیم به دو نظام را داراست: نظام شکل و نظام معنا. هر شکلی می باید بر مبنای معنایی موجودیت پذیرد و نیز فهم هر معنا از طریق درک نظام شکل صورت می پذیرد از این رو در رابطه با هر اثر معماری معنا مقدمه ای برای تولید شکل است. اگرچه در مسجد بدنه خارجی ساده و بی آرایش باقی می ماند، اما مسجد محلی است که نیاز به آرامش، تمرکز و القای روح معنویت دارد. تا یاد خدا در آن تجلی یافته و شان ویژه خویش را پیدا کند. در این نوشتار سعی شده نظام معنایی که در طراحی مسجد وجود دارد پرداخته شود و جوهره فکری هر یک از اجزای معماری مسجد ایرانی مانند صحن، حوض، ایوان، شبستان، و... مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: مسجد ایرانی، ارزش های معماری مسجد، مبانی فکری مطرح در مسجد، اجزای معماری مسجد ایرانی